

Umanotera – Slovenska fundacija za trajnostni razvoj
Trubarjeva 50
1000 Ljubljana
kot koordinator mreže Plan B za Slovenijo

za

Ministrstvo za okolje, podnebje in energijo
Langusova ulica 4
1535 Ljubljana

in

Ministrstvo za naravne vire in prostor
Dunajska cesta 48
1000 Ljubljana

Ljubljana, 10.2.2023

Zadeva: Pripombe in predlogi na osnutek Pravilnika o pomembnejših dosežkih, pogojih in merilih za podelitev statusa nevladne organizacije v javnem interesu na področju varstva okolja

Ministrstvo za okolje in prostor je 11.1.2023 objavilo osnutek Pravilnika o pomembnejših dosežkih, pogojih in merilih za podelitev statusa nevladne organizacije v javnem interesu na področju varstva okolja (v nadaljevanju: Pravilnik - [povezava](#)).

V mreži Plan B za Slovenijo, ki vključuje več NVO s statusom delovanja v javnem interesu na področju varstva okolja po ZVO-2 (v nadaljevanju: status), pozdravljamo pripravo poenostavljenega Pravilnika, ki ga ocenjujemo kot koristnega in skladnega z Zakonom o nevladnih organizacijah. Ob tem pošiljamo nekaj pripomb s predlogi ter vprašanja glede razjasnitve določenih zadev. Upamo na upoštevanje naših predlogov in smo na voljo za nadaljnji pogovor.

Ker sta ministrstvi še vedno v fazi vzpostavitve in da ne bo prišlo do nesporazuma ali izgubljenih pripomb, pošiljamo pripombe na naslove obeh ministrstev – Ministrstva za okolje, podnebje in energijo, ter na Ministrstvo za naravne vire in prostor.

1. Raznolikost dejavnosti NVO

Obstoječi Pravilnik ([povezava](#)) NVO s statusom omogoča pridobitev točk, na podlagi katerih utemeljujejo status, na vseh potencialnih temah delovanja s področja varstva okolja. Če pravilno interpretiramo določila osnutka Pravilnika, bo novi Pravilnik v praksi zamejil možnost uveljavljanja aktivnosti z različnih

področij, če teh ne bo vsaj 7 v posameznem koledarskem letu, saj je za upoštevanje posamezne dejavnosti možno zgolj, če NVO izvede vsaj 7 aktivnosti iz posamezne alineje oz. dejavnosti po 2. členu osnutka Pravilnika. V mreži Plan B za Slovenijo ocenjujemo, da je z vsebinskega vidika nesmiselno ocenjevati NVO zgolj po izkazovanju dejavnosti iz 3 dejavnosti/alinej, temveč bi se morale upoštevati dejavnosti iz vseh možnih vsebinskih področij delovanja okoljskih NVO, tudi če je aktivnosti iz posamezne alineje manj kot 7 na leto. Pri tem predlagamo, da se zaradi specializacije posameznih NVO zniža zahteva Pravilnika, da NVO opravlja vsaj tri od naštetih dejavnosti na najmanj dve dejavnosti, vendar morajo NVO izkazati **najmanj 21 aktivnosti v koledarskem letu iz vseh dejavnosti, ki so našteje v 2. členu**. Na ta način se NVO ocenjuje vsebinsko na način, da nobena aktivnost, ki je izvedena v javnem interesu, ni 'odveč' in se NVO v prihodnosti ne bodo samo zaradi pogojev, določenih v Pravilniku, usmerjale v posamezne aktivnosti na način, da bo teh vsaj 7 v posameznem koledarskem letu.

Ob tem izpostavljamo, da je npr. aktivnost sodelovanja pri oblikovanju okoljskih politik, predpisov ali drugih ukrepov na državni, regionalni, lokalni ravni ali v tujini, še posebej za slovenske NVO s statusom, ki nimajo mednarodnega elementa, povsem odvisna od števila strategij in predpisov, ki jih v posameznem koledarskem letu predlaga pristojno ministrstvo. Možnost sodelovanja se torej teoretično sploh ne more izpolniti, če pristojni resor v koledarskem letu ne objavi 7 politik ali predpisov s tega področja.

V kolikor smo napačno razumeli 2. člen osnutka Pravilnika, prosimo za pojasnitev.

Predlog spremembe prvega in drugega odstavka 2. člena Pravilnika:

Nevladna organizacija izkaže pomembnejše dosežke, pogoje in merila za podelitev statusa nevladne organizacije v javnem interesu na področju varstva okolja s svojim delovanjem na področju varstva okolja, če izvaja vsaj dve od naštetih dejavnosti:

...

Nevladna organizacija izpolnjuje kriterije za izkazovanje pomembnejših dosežkov, pogojev in meril za pridobitev statusa nevladne organizacije v javnem interesu na področju varstva okolja iz prejšnjega odstavka, če predloži materialna dokazila, da je v posameznem koledarskem letu izvedla skupaj vsaj 21 dejavnosti iz najmanj dveh od naštetih dejavnosti.

2. Posamezne dejavnosti iz 2. člena osnutka Pravilnika

Pri pregledu dejavnosti, naštetih v prvem odstavku 2. člena osnutka Pravilnika, predlagamo, da se v dejavnosti vključijo še sledeči predlogi:

- v prvi alineji naj se smiselno vključi tudi beseda **ozaveščanje**;
- v drugi alineji naj se smiselno vključi tudi **sodelovanje pri dopolnjevanju in razvijanju novih vsebin ali rešitev** – NVO so v te aktivnosti pogosto vključene kot partner oz. del deležniške skupine ali konzorcija;
- doda naj se nova alineja: '**priprava utemeljenih pobud za izboljšanje varstva okolja v Sloveniji in posredovanje pobud na pristojne državne institucije**'. NVO pogosto pripravljamo argumentirane in tehtne predloge izboljšanja stanja varstva okolja v Sloveniji in gre za pomembno vsebinsko aktivnost, ki je v javnem interese

- doda naj se nova alineja: 'sodelovanje pri ugotavljanju stanja okolja'. NVO pogosto sodelujejo s pristojnimi institucijami ali celo same izvajajo strokovno ugotavljanje stanja okolja v Sloveniji, kar je dejavnost, ki je v javnem interesu;
- doda naj se nova alineja: **'vsaka druga dejavnost, ki ni navedena v tem odstavku, ki ima viden in konkreten rezultat na področju varstva okolja'**. Pri tem se sklicujemo na 5. točko Priloge obstoječega Pravilnika, ki je predvideval dejavnosti, ki morda niso zajete v taksativno naštetih.

3. Poročanje za že pridobljen status

Prosimo za razjasnitev, ali pravilno razumemo, da bo v primeru sprejetja osnutka Pravilnika pred zaključkom marca 2023, potrebno poročati po novem in ne po obstoječem Pravilniku. Želimo si, da bi bil novi Pravilnik čimprej sprejet in da bi lahko poročali v skladu s predlaganimi določili.

Pripravil:

Aljoša Petek, vodja delovne skupine za pravno okoljevarstvo v mreži Plan B za slovenijo

S spoštovanjem

koordinatorica mreže, Nisa Dedić Sočan